

ויאמרו העתיד

העתידה — אמרו הויני העתיק) חיוון טבעי, משוכן היא. אנהנו, בטבע, על נכול הופעה ספיכית. בתיאטרון כזה מן הנמנע. שיהיה מקום לסלסולירוח קטנונים, לזעזעיינפש פעופים, ילדי הדרים הניקים ואויר בין השמשות. קטנות לא תתוארנה פה כלל. הכר נתן מלכתחילה רחב וענקי. הנסיונות המעטים, שנעשו כבר בנירון זה, האמפיתיאטרון התצוב על הר הצופים, החנינה הנחדרה בעין חרוד דיים להוכיח לנו, איאלו אפשריות נתות לאמנות עיי מסגרת טבעית זה כמה רזוננס, כמה חוסן פנימי מוסיפה הסביבה הפראית לדבר המוצנע ולרגש הנובע — וכמה סביבה זו נותנת אופי מיוחד, ראשוני ואיתן להצנות המתחוללות שם! חוש/ אינסטינקטיבי נחל את מסדרי החנינה בעין חרוד בקלחת הרי הגלבווע — והוא לא הסעה אותם. הוא נהלם בדרך הנכונה, היחידה — הנכונה פה, ודומה, שחציבת המדרנות על הר הצופים — יסוד האמפיתיאטרון הראשון באי יש לה יותר ערך בשביל התרבות הכאה, מאשר האז ניגרסיטה בצורתה הנוכחית. לצמצם פה, בארץ זו, את אמנות החיוון בבתי בטון בונים — חוסר טעם הוא, כמו שהרבה מהגרים כורכים את גופם בפרות, שהביאו במטעניהם מארצות הצפון. התיאטרון הארצישראלי האמתי בינה לא באולם צד, בשביל כמות אורחים הבאים על פי כרטיסים. התיאטרון הארצישראלי יהיה עממי, מקומו בבקעות ההרים, בנקיקי הסלעים. ותיאטרון זה יהיה תיאטרון המוני בשביל המוני העובדים. כך צריך להיות תיאטרון של חרבות עובדים; נועד לפעולה על המונים ולפעולה של המונים (המונים משחקים על הבימה). התיאטרון שיצמה תחת כפת השמים — באופן טבעי, כפרח הצץ מן הסלע, יהיה תיאטרון חפשי, מתאים לעם שהתפרץ בעוזו למרחב, בככשו את המרחב הזה בידיו, בהנאים לא אנשויים.

אבל האם אי אפשר כבר עכשו להתחיל בעבודה? כדאי היה לנסות להציג פה תחת כפת השמים את, אנטינוני ואת, המלך אידויפיס, פה, בין הוותים והאכנים, הם קרובים לנו מן היהדות התעודתית, שנדלה במשתלות זכויות גרמניות של, הלום יעקבי, כדאי היה להציג פה חזיונות רבולוציוניים שהמונים פועלים בהם, אבל העיקר — יש כאן מקום רחב להציג קטעים דרמטיים מן החניך (כאלה רבים: המסתורין הנפלא של איוב; ציירו לכם את איוב פה, בין סלעי מולדתו; עמוס; שאול ודוד, שיר השירים, מן האגדה (מות משה, החורבן).

איזה מרחב נשקף פה בשביל רניסר בעל דמיון, היודע להעזי! כמובן, אפשר עד הנה ללמוד תיאטרון, לכלות את הזמן בצרופים וכבתי בטון, אבל צריך לדעת, כי זה הוא רק מעבר, וכי לא זאת היא הדרך הנכונה בשביל ארצנו. הלם חדשה זה אידיאל רחוק מאד, ואידיאל גדול (אל יהסוני כל מיני הוני מוסר מכל הצדדים). אבל זה אידיאל שכדאי לעבוד בשבילו ולהכשיר לו את הקרקע גם בדורנו אנו. ה. ייבין

נשף צ'רניחובסקי בוינא

בימי הקונגרס, בעצם המלחמה בועדות מאחורי הקלעים ועל בימת הקונגרס, נמצא מי שהוא, שפרסם עד נשף היובל של צ'רניחובסקי, עד המקום והשעה. בנוכחות סופרים והמשורר, אולם הנשף היה בבית אוכל הקונגרס, שלכבוד הנשף לא שנה את טעמו, הוסיפו לשבת גם בשעת הפתיחה סביב השולחנית כשהמולנות מקשקשים, ישבו גם השבעים כדי להנות מפרפרת יוניליוס, ובעל המלון הודרו באותה שעה ופאר את הבמה בריקלמות והודעות באותיות שמנות, על האוכל החם והטרי הנמצא כאן בכל יום וערב. המשורר דייק לבוא, והקהל — קטן מעליב, אולם הוא מצא לו בתישראל להסיה את השממון. והשעה דוחקת, עוד הערב ישיבת קונגרס, וסוקולוב נשיא הישיבה, גם שם גם פה עליו לפתוח, והדברים ידועים ורגילים: כהלל ותשכחות, על היון שבשירתו ועל היופי והשלמות. ובריינין מוסיף להלל, וילין פוסק פסוקים: כרמל, חרמון, ירדן, עמק, פרחים, שירה, ובלב שממון, שממון, גם זיבוינסקי, בהערכתו את שירת צ'רניחובסקי: לקליניקה, למנחת, לרופא בשירה העברית — לא אמר הרבה ללב. אותה בחורה הטעימה נכרסנית:

ארתור לואיס

הדואר מלונדון הביא ידיעה על מותו של ארתור לואיס, המנוח היה יהודי אנגלי מן המתבוללים, אשר במקרה, אגב עבודה ארעית במשרד הציוני התקרב לציונות. הוא היה עתונאי בעל סגנון משובח והבנת דקה, אדם משכיל ותלמיד חכם במלוא מובן המלים האלו. הוא היה סוציאליסט וחבר ספרים בענייני קואופרציה, אך בהיותו איש נחבא אל הכלים נמנע מקחת חלק בפעולה צבורית. בצמא רב שתה כל ידיעה והסברה על איי והמתהוות בה ועל יצירת הפועל בארץ בפרט, גם נסה לשמש צנור להפצת דעת איי החדשה והעובדת ברבים. פרסם פעם רשימה על העבודה הקואופרטיבית בארץ ב"דיילי הרולד" וכתב על זאת גם במקומות אחרים. בוכוח פומבי אחד השיב בהצלחה רבה על ההתקפה שערך על הציונות הקול' ויליאמס. צורר הציונות הידוע שבתוך מפלגת העבודה. היה אדם טהור וצנוע, מן הנעלבים ואינם עולבים, מקופח בשכר עבודתו ולפעמים גם בהוקרת האנשים שהיו סביבו. התהלך כשהוא מכונס כולו בתוך עולמו הרוחני וכך הסתלק. כ. ש.

ספרים שנתקברו במערכת

קובץ א' סיון, עין חרוד, הוצאת סיון.